

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNIJENJA

Juli 2006

Istraživanje #05/06.

ALDI istraživanje javnog mnijenja
Mirnes Uhota, mirnes.uhota@aldi.ba

Kako građani Bosne i Hercegovine vide rad nevladinih organizacija

U OKVIRU PROJEKTA 'NOVA ULOGA NVO U PROCESU DIZAJNIRANJA JAVNIH POLITIKA U BIH' ALDI OBJAVLJUJE REZULTATE ISTRAŽIVANJA JAVNOG MIŠLJENJA O STEPENU POZNAVANJA NVO ORGANIZACIJA U BOSNI I HERCEGOVINI, ALI I O RAZLOZIMA NEZADOVOLJSTVA GRAĐANA BIH TRENUTNIM PROCESOM REFORMI

Metodologija

Tokom mjeseca juna 2006. godine Agencija za Lokalne Razvojne Inicijative je realizovala telefonsko istraživanje sa ciljem identifikovanja i utvrđivanja stepena percepcije građana Bosne i Hercegovine po pitanju poznavanja načina rada nevladinih organizacija u Bosni i Hercegovini. Istraživanjem je obuhvaćeno 1500 ispitanika iz cijele BiH i to srazmjerno broju stanovnika po općinama/opštinama. Diferencijacija kvalitativnih karakteristika uzorka je slijedeća: U F BiH je ispitano 59,1% od ukupnog broj ispitanika, dok se u RS radi o relativnoj frekvenciji koja ima vrijednost 38,4%, a u BD 2,5 procenata u odnosu na ukupan broj ispitanih lica. Prosječna starost ispitanih lica je 58,96 godina. Od ukupnog broja ispitanih lica, njih 40,1% su muškog pola. Od ukupnog broj ispitanika, njih 28,3 procenata su u radnom odnosu.

Uvodne napomene

Nevladin sektor u Bosni i Hercegovini postaje sve važniji. U situaciji kada se veći dio nevladinih organizacija i dalje bori da obezbijedi osnovne resurse za efikasno funkcionisanje, pitanje kako građani vide mogućnosti za saradnju sa nevladinim organizacijama i dalje je marginalizirano. Odnosi sa javnošću, kao jedan sastavni dio svake iole ozbiljne promotivne strategije, su od većine NVO organizacija na našem prostoru potpuno zanemareni. Ovo istraživanje primarno je orijentisano na mjerenje stepena poznavanja nevladinih organizacija u Bosni i Hercegovini od strane građana. Također, analiza pored svoje izvorne namjene ukazuje i na bitne prioritete rada bilo NVO ili vladinih agencija, a koji su iznimno bitni za izgradnju BiH kao društva koje njeguje sve ozbiljne principe socijalne demokratije. Takođe, dokument pored kvaliteta rada NVO organizacija i razmišljanja građana BiH po pitanju prioriteta problema koji moraju hitno biti razriješeni, mjeri i stepen zadovoljstva građana Bosne i Hercegovine trenutnim procesom reformi. Svi rezultati prikazani su u nastavku teksta.

Ključni nalazi:

P: Koja je nevladina organizacija / pokret trenutno najpoznatija građanima?

O: Aktivnost Građanskog Organizovanja za Demokratiju - GROZD građani istakli kao najpoznatiju NVO u Bosni i Hercegovini.

Tokom istraživanja uočena je činjenica da od ukupnog broja ispitanih lica čak njih 84,6% uopšte ne poznaje nijednu nevladinu organizaciju koja djeluje na prostoru Bosne i Hercegovine. Od ukupnog broja ispitanih lica koja poznaju neku NVO, Građansko organizovanje za demokratiju (iako nije NVO) posjeduje relativnu frekvenciju od 10,38 procenata. Ostatak relativne frekvencije odnosi se na pojedinačno nabranje pojedinih nevladinih organizacija koje su tipično lokalno orijentisane i kao takve su prepoznate od strane onog stanovništva u čijem mjestu gravitiraju i dotične NVO.

P: Koliko su građani upoznati sa radom NVO u njihovim lokalnim zajednicama?

O: Građani nisu dovoljno upoznati sa načinom i ciljevima rada nevladinih organizacija u lokalnim zajednicama.

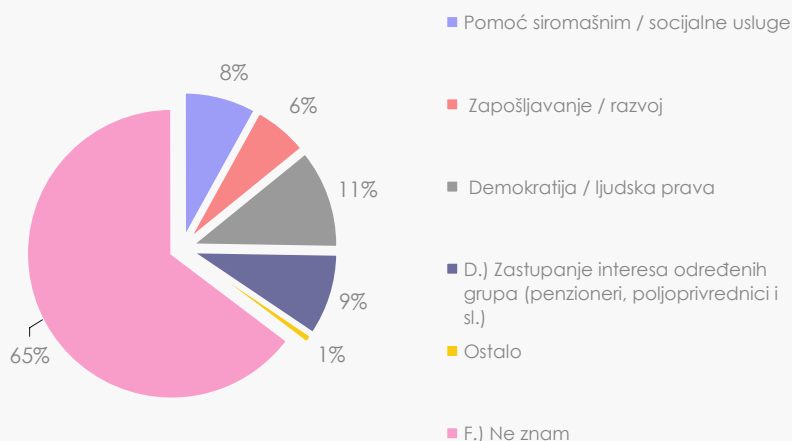
Od ukupnog broja ispitanih lica njih 61% uopšte nije upoznato sa radom nevladinih organizacija u Bosni i Hercegovini. S druge strane, 34 procenta od ukupnog broja ispitanih lica veoma malo poznaje NVO, dok je detaljno upoznato sa radom samo 5 procenata u odnosu na ukupan broj ispitanih lica.

P: Koliko su građani upoznati u kojim oblastima su aktivne nevladine organizacije u njihovoj lokalnoj zajednici?

O: Skoro dvije trećine građana nije upoznato sa oblastima u kojima su aktivne NVO u lokalnim zajednicama.

Tokom istraživanja građanima je postavljeno pitanje: Možete li nam reći u kojim oblastima su aktivne nevladine organizacije u vašoj lokalnoj zajednici? Rezultati su prikazani na grafičkom prikazu broj 1.

Grafički prikaz broj 1.

P: Koliko građani koriste informacije o najvažnijim socio-ekonomskim problemima od NVO?

O: Građani Bosne i Hercegovine veoma rijetko koriste informacije od nevladinih organizacija.

Tokom istraživanja građanima je postavljeno pitanje: Da li ste koristili informacije od nevladinih organizacija koje se odnose na najznačajnije socio-ekonomske probleme u zemlji? Od ukupnog broja ispitanih lica, njih 90% nikada nije imalo prilike koristiti neke informacijske proizvode koji su kreirani od strane NVO, a koji tretiraju neke bitnije socio-ekonomske probleme u Bosni i Hercegovini.

Kao rijetki korisnici informacija od strane NVO sektora pojavljuje se samo 8 procenata ispitanih lica, dok s druge strane samo 2 procenta ispitanih lica konstantno se koristi pri svakodnevnom radu informacijama od strane NVO sektora.

P: Na koji način dobivate informacije od NVO?

O: Elektronski mediji najvažniji kanal komuniciranja NVO sa građanima Bosne i Hercegovine

Pitanje koje specificira izvor informacija za one ispitanike koji su se tokom istraživanja izjasnili kao direktni korisnici informacijskih produkata (njih 10% od ukupno ispitanih) koji su kreirani od strane NVO sektora je glasilo: Iz kojih izvora ste dobijali informacije koje su kreirane od strane NVO?

Elektronski mediji (Radio i TV) kao bitan kanal komuniciranja NVO sa građanima Bosne i Hercegovine zastupljen je sa relativnom frekvencijom od 43 procenta, dok su sredstva direktnog marketinga kao forma uspostavljanja kanala komuniciranja sa ciljanim grupama javnosti prepoznate od strane 28% ispitanih lica. Internet kao medij komuniciranja je na trećem rangu po veličini i obuhvata relativnu frekvenciju od 20 procenata ispitanih lica. Printani mediji su najmanje u upotrebi od strane NVO sektora u BiH jer na taj način informacijske inpute koristi samo 9 % ispitanih lica.

P: Da li su građani zadovoljni informacijama dobivenim od NVO?

O: Većina građana je zadovoljna informacijama koje dobijaju od nevladinih organizacija.

Pitanje je obuhvatilo samo one ispitanike koji su imali prilike koristiti informacije od strane nevladinih organizacija.

Od ukupnog broja ispitanih lica, njih 52 procenta su zadovoljni ukupnim kvalitetom koji im se nudi od strane nevladinih organizacija iz Bosne i Hercegovine. Dijelimično zadovoljstvo iskazalo je 30 procenata od ukupnog broj ispitanih lica, dok 10% uopšte nije zadovoljno kvalitetom informacija koje im se nude. Ostatak ispitanika nije želio dati odgovor na pitanje: Da li ste zadovoljni informacijama koje ste koristili od strane nevladinih organizacija?

P: Da li možete procijeniti generalno rad nevladinih organizacija sada u odnosu na raniji period?

O: Više od polovine ispitanih građana ne može procijeniti generalno rad nevladinih organizacija u BiH sada u odnosu na raniji period.

Od ukupnog broj ispitanih lica, njih 52% nema odgovor na pitanje: Da li možete procijeniti generalno rad nevladinih organizacija u BiH sada u odnosu na raniji period?

Od ukupnog broja ispitanih lica, njih 23 procenta smatraju da je rad nevladinih organizacija danas znatno efikasniji, ali i konkretniji u odnosu na raniji period, dok s druge strane 16 procenata ispitanih lica smatra da je rad NVO sektora u Bosni i Hercegovini potpuno identičan po pitanju kvaliteta u odnosu na raniji period.

Da nevladin sektor u Bosni i Hercegovini u ovom trenutku bilježi lošije rezultate rada smatra 9 procenata ispitanih lica.

P: Da li bi građani imali koristi od većeg angažmana NVO u procesu donošenja odluka?

O: Bosna i Hercegovina bi imala višestruke koristi kada bi nevladine organizacije bile više uključene u proces donošenja odluka / kreiranja javnih politika.

Sa ranije iznesenim stavom slaže se 68 procenata od ukupnog broja ispitanih lica, dok s druge strane 10 procenata ispitanika smatra da ne bi bilo veće koristi za građana Bosne i Hercegovine od dodatnog uključanja NVO organizacija u proces donošenja odluka / kreiranja javnih politika.

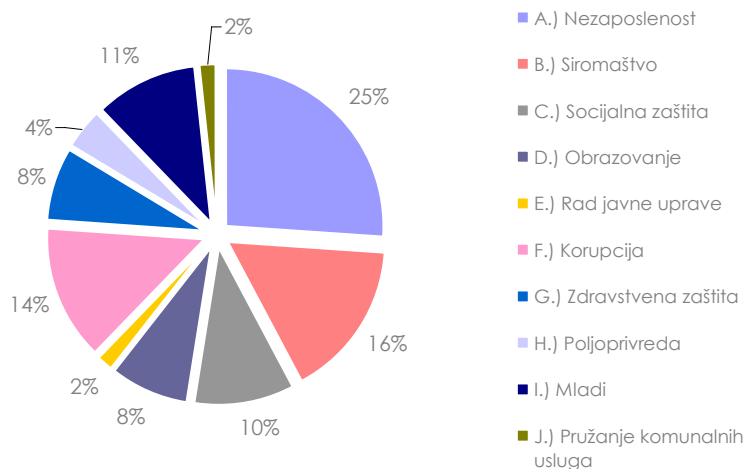
22 procenta ispitanika izjasnilo se u formi odgovora „Ne znam“.

P: Najvažnija socio-ekonomska pitanja za koje postoji interesovanje građana na lokalnom nivou za učešće u procesu kreiranja javnih politika?

O: Najvažniji prioritetni problemi na lokalnom nivou za građane su: Nezaposlenost, Siromaštvo i Korupcija.

Tokom istraživanja građanima je postavljeno pitanje: Ukoliko bi se u vašoj općini od strane općinske administracije organizovala javna rasprava / okrugli sto na temu rješavanja nekih od ključnih problema građana, za koje 3 teme bi vi bili najzainteresovaniji za učešće? Rezultati su prikazani na grafičkom prikazu broj 2.

Grafički prikaz broj 2

P: Da li su građani BiH zadovoljni trenutnim načinom donošenja odluka?

O: Građani Bosne i Hercegovine nisu zadovoljni trenutnim načinom donošenja odluka / procesom kreiranja javnih politika.

Sa prethodno iznesenim stavom slaže se 71 procenat ispitanih lica, dok je s druge strane samo 5 procenata od ukupnog broja ispitanih lica pokazalo zadovoljstvo tempom i brzinom promjena koje se odvijaju u ekonomiji i u društvu Bosne i Hercegovine.

24 procenta ispitanih lica izjasnilo se za kategoriju odgovora „Niti zadovoljan niti nezadovoljan“.

P: Zbog čega građani nisu zadovoljni načinom donošenja odluka / kreiranja javnih politika?

O: Javne politike u Bosni i Hercegovini nakon njihovog usvajanja obično se ne provode.

Ovo istraživanje mjerilo je i stepen i razloge nezadovoljstva sa trenutnim načinom donošenja odluka / procesom kreiranja javnih politika. Osnovni razlog koji dominira sa svojom frekvencijom je da su građani nezadovoljni jer se javne politike u Bosni i Hercegovine nakon njihovog usvajanja obično se ne provode (42% ispitanih lica). „Proces donošenja odluka / kreiranja javnih politika je suviše netransparentan“ sa ovakvim razlogom slaže se 14% ispitanika.

Razlog koji je u upitniku za istraživanje definisan kao „Inicijativa za kreiranje javnih politika najčešće potiče od međunarodne zajednice“ podržava 14 procenata ispitanih lica.

Centralizovan način donošenja odluka kao razlog nezadovoljstva trenutnim načinom donošenja odluka / procesom kreiranja javnih politika prisutan je kod 9% ispitanika, dok 21% ispitanika nije bilo u stanju konkretizovati vlastiti razlog nezadovoljstva.

O projektu 'Nova uloga NVO u procesu dizajniranja javnih politika u BiH':

Osnovni ciljevi projekta su jačanje kapaciteta NVO za učestvovanje u procesu dizajniranja javnih politika na lokalnom nivou, jačanje svijesti građana o potrebi za kvalitetnijim javnim politikama i jačanje mehanizma lokalnih vladinih institucija za razvoj kvalitetnijih javnih politika. U skladu sa ovim ciljevima realizovano je i ovo istraživanje iz kojeg se može doći do saznanja koliko su građani upoznati sa radom nevladinih organizacija, koliko su njime zadovoljni, koliko komuniciraju sa NVO i da li bi građani imali veće koristi kada bi se NVO uključile u proces kreiranja javnih politika. Ovo istraživanje je dalo i odgovore na pitanja koliko su građani zadovoljni trenutnim načinom donošenja odluka i šta je razlog njihovog nezadovoljstva.

Kontakt:

Agencija za Lokalne Razvojne Inicijative

Goražde

Panorama bb.

73 000 Goražde

Tel: 038 227 850; Fax: 038 228 594

e-mail: aldi@aldi.ba

Ovaj projekat je podržan od strane Delegacije Evropske komisije u Bosni i Hercegovini.